

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๖

กิเลสเด็ดธรรมต้องเด็ด

การต้อนรับแขกรับคน เราก็รับพอประมาณแก่ธาตุแก่ขันธเท่านั้น เลยนั่นก็เลยไม่ได้ที่เราไม่รู้ ใครจะไปรู้ดียิ่งกว่าเรารู้เราในธาตุในขันธของเราเอง เอาแบบตื้อ ๆ ด้าน ๆ มาใส่ได้ยังไง ภาระอันนี้มันหนักขึ้น ๆ เพียงธาตุขันธถึงขนาดนี้ ถ้าจะพูดแบบโลก ๆ มันก็อดทนระอาใจแล้วที่จะรับภาระต่อไป อยู่ลำพังคนเดียวเป็นปกติของคนคนเดียว ก็พอประดับประดองกันไป แล้วภาระมีมากขึ้น ๆ ต้องแบกต้องหามต้องเพิ่มภาระเข้าอีก หนักเข้าอีก ชำรุดลงอีกเรื่อย ๆ ในธาตุในขันธก็ดี การสงเคราะห์โลกก็สงเคราะห์เท่าที่สงเคราะห์ได้เท่านั้น เลยนั่นมันก็เป็นไปไม่ได้ นี่เพราะหัวใจคนมีมากต่อมากก็รับไม่ไหว นี่แหละมันลำบากนะ มันหาเหตุผลหาประมาณไม่ได้ เราอยู่ในกรอบของเหตุของผลอยู่ตลอดเวลา นี่อะไรมาขัดมาแย้งก็รู้ กระทบกระเทือนกับเหตุกับผลก็รู้

การดำเนินตนก็เหมือนกัน การปฏิบัติตนถ้าลองขัดต่อเหตุต่อผลแล้ว ก็คือขัดกับตัวเองทำลายตัวเองนั่นแหละจะเป็นอะไรไป มันจะทุกข์จะยากลำบากขนาดไหนก็ตาม ให้ทุกข์ยากลำบากอยู่ในกฎของเหตุของผล การทุกข์ยากคือการต่อสู้กับสิ่งที่ขัดขวางต่อเหตุผลธรรมดาธรรมทั้งหลายนั่นแหละ เอากันตรงนั้นซิ อันนี้มันเป็นนิสัยสันดานของกิเลสที่ฝังใจ อะไรก็มีแต่ความยากความลำบากไปเสียหมด พอจะก้าวเข้าสู่ความเพียร ถูกกีดถูกขวางแล้วหาที่ก้าวเดินไม่ได้ ก็เพราะเรื่องของกิเลสทั้งนั้นไม่ใช่เรื่องอะไร นี่ได้พูดซ้ำ ๆ ซาก ๆ พูดไม่รู้กี่ครั้งก็หน ให้รู้เหตุรู้ผลรู้โทษรู้คุณของระหว่างธรรมกับกิเลส มันขัดมันแย้งกันอย่างไรบ้างในหัวใจเราดวงเดียวนี้

ธรรมท่านก็พูดไว้กลาง ๆ ตามตำรับตำราคัมภีร์ ที่จะให้แยกแยะออกมาทุกแง่ทุกมุมอย่างนี้ท่านก็ไม่ได้แยก ว่าไว้อย่างนั้น ผู้ปฏิบัติให้ปฏิบัติตัวเองมันจะรู้เอง ดังที่พ่อแม่ครูอาจารย์ท่านได้อธิบายไว้แล้ว เราได้เขียนไว้แล้วในประวัติหรือในปัญหา ท่านว่าธรรมที่ไม่เคยรู้เคยเห็นเคยเกิดเคยมีก็ปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีหยุดมีถอย ไม่มีวรรคมีตอน เรื่อยอย่างนั้นตลอด ท่านว่าลึกซึ้งกว้างขวางมากมาย ท่านจึงได้เทียบว่า ธรรมที่มานั้นแบบแผนตำรับตำราที่จดจารึกเอาไว้ นั่น เทียบกับน้ำในตุ่มเท่านั้นไม่ได้มากอะไรเลยท่านว่า ที่นอกจากนั้นธรรมที่ไม่ได้มาในคัมภีร์โบราณนั้น เทียบกับน้ำมหาสมุทรสุดสาคร ฟังซิ เรากราบสนิทเลยนี้

มีอะไรมาก็มาขวางธรรมทั้งหลายไม่ให้เห็นแสดงออกตามความจริงของตน ก็มีแต่กิเลสเท่านั้น เมื่อเปิดกิเลสออกไปแล้วทำไมธรรมจะไม่ปรากฏขึ้นมา มีอยู่ที่ไหน ๆ ก็ปรากฏขึ้นมาไม่وارهหนึ่งก็وارهหนึ่ง ขึ้นมาแทรกซ้อนกัน ขึ้นมาเรื่อย ๆ โลกไม่เคยรู้

เคยเห็นก็รู้ก็เห็นจิตดวงนั้น โลกไม่เคยทราบมาเลยแต่ก่อนก็ทราบ เราเองก็ตามไม่เคยทราบมาก่อนก็ทราบ เพราะสิ่งปิดบังมันเปิดเผยออกมาหมดแล้ว ความจริงมีเท่าไรก็แสดงมาให้เห็นหมด เพราะความจริงมีอยู่แล้วตั้งเดิม ท่านจึงบอกว่าธรรมมีอยู่แล้ว ธรรมมีอยู่ตลอดเวลา จะเป็นสภาพใดเหตุทั้งผลมีอยู่ตลอดเวลาเหมือนกันหมด และ ธรรมชาติที่นอกจากเหตุจากผลไปคือธรรมล้วน ๆ นั่นก็มีอยู่แล้ว นั่น

มันมีอยู่ ๓ ชั้น ๓ วรรค คือ เหตุแห่งธรรมทั้งหลาย ๑ ผลแห่งธรรมทั้งหลาย ๑ และธรรมล้วน ๆ ที่ออกจากเหตุจากผลนี้ไปแล้วนั้น ๑ มีอยู่แล้วทั้งสามประเภทนี้ ก็มีแต่กิเลสตัวลามกจกเปรตนั้นแหละมันปิดมันบังไว้หมด ไม่ว่าส่วนหยาบส่วนกลางส่วนละเอียดไม่ให้เห็น มันกล่อมแต่สัตว์โลกทั้งหลายให้จมอยู่กับมูตรกับคูถของมัน มูตรคูถของมันเป็นไอศสำหรับโลกทั้งหลายที่ถูกกล่อม ไม่ทราบว่ามันคือมูตรคือคูถเลย เห็นเป็นของดีขบของดีไปเสียหมด เพราะฉะนั้นโลกจึงส่งเสริมกัน

ใครอยากส่งเสริมทุกข์ ก็ทราบกันอยู่แล้วทั่วโลกนี่ว่าเป็นทุกข์ โลกนี้อยู่ด้วยความสุขความสำราญบานใจได้เมื่อไร พุดกันก็พุดว่าสบายดีเหอ ก็พุดกันไปอย่างนั้นแหละ ในหลักธรรมชาติแล้วมันบีบบังคับอยู่ในหัวใจเพราะสิ่งเหล่านี้ทั้งนั้นเป็นผู้บีบเป็นธรรมชาติที่บีบไม่ใช่อะไรมาบีบ แต่เราไม่รู้เราไม่สามารถจึงยอมมันไป ไม่ว่าท่านว่าเราเหมือนกันหมด จะตำหนิใครก็ตำหนิไม่ได้เพราะยังไม่ใช้วิสัยที่จะควรรู้ในแง่หนักเบาของมัน จนกระทั่งรู้ไปโดยลำดับลำดับ เปิดมันออกหมดก็รู้ได้หมด ที่นี้ธรรมมีเท่าไรก็เปิดเผยออกหมด เช่นเดียวกับกิเลสเปิดตัวออกไปนั้นแหละ เปิดเผยตัวออกไปแล้วธรรมทั้งหลายก็เปิดหมด

ไม่งั้นใครจะไปส่งเสริม รากคฺคิ โทสคฺคิ โมหคฺคิ นั้นธรรมท่านบอกไว้แล้ว ความกำหนัดยินดีเป็นไฟเป็นไฟ ท่านบอกว่าเป็นน้ำเป็นน้ำเป็นท่าร่มเย็นเมื่อไร โทสคฺคิ ความโกรธความโมโหโทโสเป็นไฟ โมหะสมอยู่ภายในจิตใจนั้นเป็นไฟ เนะ ท่านก็บอกไว้แล้ว นี่คือความจริง ความจอมปลอมที่มันแทรกเข้าไปเหล่านั้นมันปิดบังหุ้มห่อไว้นั้น รากะก็เป็นของดี โทสะเป็นของดี โมหะเป็นของดี ไม่งั้นโลกไม่สนใจกับสิ่งเหล่านี้ ไม่นั่นรจนกระวนกระวายกับสิ่งเหล่านี้ ไม่เสาะแสวงสิ่งเหล่านี้ เพราะธรรมชาติที่ให้เสาะมีสภาพที่ให้ดิ้นรนบังคับให้ดิ้นรนมันมี บังคับให้ติดมี บังคับให้จมมี นั่นมันถึงได้ติดได้จม ถึงได้เสาะได้แสวง ถึงได้ดิ้นรนกระวนกระวาย แต่ทั้ง ๆ ที่ดิ้นรนกระวนกระวายก็ไม่เห็นทางออก และยังไม่เห็นโทษของมันอีกด้วย ถ้าเห็นก็แวนเดียวเหมือนฟ้าแลบเท่านั้น มันปิดไว้ขนาดนั้น เราไม่สามารถที่จะรู้จะเห็นได้เลย นี่แหละสิ่งจอมปลอมมันปิดอยู่อย่างนี้

ไม่มีใครที่จะเปิดหน้าความชั่วช้าลามก ความปิดบังความมืดบอดของมันที่ปิดบังหัวใจสัตว์ได้ นอกจากพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลายเท่านั้น นอกนั้นจมอยู่กับมันหมด จมมากจมน้อย หนาบางในความปิดบังหุ้มห่อนั้นมีโดยลำดับลำดับ ตั้งแต่พื้น ๆ ของโลกนี้ขึ้นไปจนกระทั่งถึงพรหมโลก สิ่งเหล่านี้ต้องปิดบังไว้หมดทั้งนั้นแหละ ตามขั้นตามภูมิแห่งความหนาบางของกิเลสของธรรมที่มีมากน้อยภายในใจ เว้นแต่อรหันต์ธรรมอรหันต์บุคคลนั้นเปิดเผยหมดทีเดียว ความจริงมีเท่าไรเห็นหมด ความจอมปลอมมีเท่าไรฟังลงหมดไม่มีสิ่งใดเหลือแหละ

ที่โลกทั้งหลายได้หมุนไปตามมันก็เพราะมันมีความแยบคาย มีความละเอียดแหลมคมอ้อยยิ่งมากต่อจิตใจของสัตว์โลก โลกไม่มีที่เกาะก็อาศัยมัน มันเป็นเจ้าของอำนาจ เกาะ เจ้าอำนาจบังคับไว้หมด ไม่ให้ธรรมดาให้ธรรมได้แทรกเข้าไปได้เลย แม้ใครจะเดินจะฉลาดแหลมคมขนาดไหนก็ตาม อยู่ในวงของสิ่งกีดขวางบังคับนี้แล้ว จะต้องเป็นเครื่องมือของมันได้เป็นอย่างดี ฉลาดเท่าไรยังเป็นเครื่องมือของมันได้เป็นอย่างดี ถ้าไม่มีธรรมเข้าแทรกแล้วจะไม่มีอะไรคัดค้านต้านทาน ความฉลาดนั้นจะไม่เกิดผลประโยชน์ อันพึงใจแก่ผู้มันเลย จะมีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน เพราะความฉลาดของตนนั้นแหละบีบบังคับอยู่ ฉะนั้นการปฏิบัติผู้ปฏิบัติเท่านั้นที่จะเห็นความจริง ปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัยของพระพุทธเจ้า อย่าปลื้มอย่าแวง ทุกข์ยากลำบากขนาดไหนก็ให้ตะเกียกตะกายสู้ไม่หยุดไม่ถอย เพราะโทษของมันนี้จมมานานเท่าไรแล้ว ที่จมอยู่ที่นี่เพราะสิ่งเหล่านี้พาให้จม หลุดพ้นตัวไปไม่ได้เพราะสิ่งเหล่านี้บีบบังคับเอาไว้

นี่ก็พยายามสอนหมู่สอนเพื่อน สอนจนเต็มสติกำลังความสามารถได้ ๓๐ กว่าปี แล้วอยู่กับหมู่กับเพื่อน สอนด้วยความถึงใจทุกอย่าง ไม่ได้สอนแบบหละ ๆ แหละ ๆ สอนจริงจัง หุ้มลงหมดหัวใจด้วยความเมตตาสงสารนั้นแหละ โทษเราก็เคยเห็นมาพอแล้ว เพราะสิ่งเหล่านี้พาให้เป็นโทษ พาให้ได้รับความทุกข์ความลำบาก ไม่ว่าจะความรัก ความชัง ความเกลียดความโกรธ เป็นพินเป็นไฟเผาผลาญจิตใจทั้งนั้น เมื่อไม่มีอุบายไม่มีวิธีการอันใดที่จะเหนื้อมันแล้วต้องถูกมันบีบบังคับ บีบมากบีบน้อยเป็นทุกข์มากทุกข์น้อยตามความบีบคั้นของมันนั้นแหละ เวลามีสติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียร ที่เกี่ยวกับด้านอรรถธรรมเข้าไปชะล้างโดยลำดับลำดับ ก็ค่อยส่งแสงสว่างขึ้นมาพอเห็นโทษเห็นภัย

แม้แต่เพียงความสงบนี้ก็เห็นโทษแห่งความฟุ้งซ่านแล้ว แต่ก่อนฟุ้งซ่านเท่าไรก็ไม่เห็น เห็นก็แสบเดียวเท่านั้นแล้วก็ฟุ้ง ถูกมันลากไปลอกปอกเปิกไม่มีเนื้อหนังติดมาเลยก็ต้องยอมไปกับมัน เพราะอำนาจของมันมาก แต่พอความสงบปรากฏขึ้นภายในใจ ที่เรียกว่าสมณะหรือสมาธิภาวนาตามขั้นภูมิของตน ก็พอได้ยับยั้ง

ตั้งตัวได้บ้าง ตามกำลังแห่งความสงบที่ปรากฏขึ้นภายในจิตใจ ในขณะที่เดียวกันก็ให้เห็นโทษแห่งความฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่านนำมาแห่งความทุกข์ความวุ่นวาย ความเดือดร้อน มากน้อยตามความฟุ้งซ่านที่แสดงตัว ความสงบมีมากน้อยความรุ่มเย็นความยับยั้งตั้งตัวก็พอได้ พอปรากฏขึ้นมาบ้าง นี่เพียงขั้นนี้ก็เห็นโทษกันแล้ว ในขั้นความวุ่นวายของจิตกับความสงบมันแข่งกันแล้ว เห็นแล้วนี้คุณค่าแห่งความสงบเป็นอย่างนี้ โทษแห่งความฟุ้งซ่านของจิตเป็นอย่างนั้น ออกจากจิตดวงเดียวกัน เป็นที่จิตดวงเดียวกัน รู้ได้ชัดในผลของมันทั้งสองอย่าง ผลของฝ่ายกิเลส ผลของฝ่ายธรรม รู้ได้อย่างชัดเจน

จากนั้นก็พิจารณาทางด้านปัญญามีความแยกคายออกไป สมมติคือความสงบใจ พอได้ตั้งเนื้อตั้งตัวพอมีกำลัง ทีนี้ปัญญาออกเดินทำหน้าที่บุกเบิกฟาดฟันหันแหลกกับกิเลสประเภทต่าง ๆ ไป พิจารณาอะไรพิจารณาให้จริงให้จัง ธรรมะเป็นของจริงไม่ใช่เป็นของปลอมพอที่จะพิจารณาปลอม ๆ แปรลม ๆ นับเที่ยวนับตลบตบทวนไปเท่านั้นก็เป็นเหตุเป็นผลเอาตามความคาดหมายของตนแล้วก็ได้ไม่ได้อะไร ได้แต่นับเอาเฉย ๆ อย่างนั้นใช้ไม่ได้ไม่ใช่เรื่องของปัญญา ไม่ใช่เรื่องของธรรม พิจารณาให้ชัดเจนลงไปภายในจิตใจ

ดูซิของจริงมันชัดอยู่ตลอดเวลา ตาเนื้อ ๆ เราก็เห็นนี่นะ สภาพของโลกอันนี้เป็นยังไง ทั้งภายนอกทั้งภายใน ไม่ว่าต้นไม้ภูเขา ถ้าพูดถึงเรื่องความแปรสภาพมันแปรอยู่รอบตัวหมด แม้แต่ภายในจิตก็แปร อย่างว่าแต่ภายนอกกว้างออกไปขนาดไหนก็ขอบเขตจักรวาลก็ตาม ภายในก็แปร แปรอยู่รอบตัว นั่น ขึ้นชื่อว่าโลกสมมุติแล้วเป็นอย่างนั้นหมด โลกสมมุติก็คือโลกหมุนนั่นเอง หมุนเรื่องกฎแห่ง อนิจจัง ทุกข์ อนัตตา นี่เห็นชัด ๆ อย่างนี้เราฝันไปไหนจากนี้ นอกจากกิเลสมันลากถลอกปอกเปิกให้ฝัน ความจริงไปเท่านั้น จึงได้รับความทุกข์ความลำบาก ถ้าปัญญาเดินตามนี้แล้วทำไมจะไม่ทำลายสิ่งที่มันฝัน ๆ อยู่นั้นได้ลงสู่ความจริง ความจริงก็ อนิจจัง นะชิ มันแปรอยู่ไว้วางใจได้ที่ไหน ขณะเดียวกันมันแปรอยู่เท่าไรแล้วทั้งภายนอกภายใน แปรอยู่ตลอดเวลาทั้งหลับทั้งตื่น แปรอยู่ตลอดไปไม่ว่าอิริยาบถใดภายในตัวของเราก็ดี สิ่งภายนอกก็เช่นเดียวกัน พิจารณานี้ก็เห็นได้ชัด

ดูอะไรก็ดูแต่เรื่องกฎของกิเลสไปเสียหมดไม่ใช่กฎทางธรรม กฎของกิเลสมันนิจุจ สุกุ ไปแล้ว ทุกข์เป็นฝันเป็นไฟมันก็ว่า สุขุ ไปเสีย มันหลอกต้มขนาดไหนก็ยังเชื่อมั่นจะให้ใจขนาดไหนมนุษย์เรา เฉพาะอย่างยิ่งผู้ปฏิบัติโง่งที่สุด จึงไม่เห็นตามกฎความจริงของสิ่งเหล่านี้ อนัตตา อนัตตา ก็ปฏิเสธอยู่รอบตัวหมด ขึ้นชื่อว่าโลกสมมุติแล้วเป็น อนัตตา ทั้งนั้น มันรอบตัวอยู่แล้วนี่ ทำไมปัญญาไม่หยั่งลงไป ถ้าพูดถึงขั้น

อสุภะอสุภังก็เหมือนกัน มันสวยมันงามที่ตรงไหน ดูข้างนอกดูข้างในเคลื่อนไปด้วยป่า
ข้าฝัดฝัดฝัดเต็มไปหมด เห็นกันชัด ๆ อยู่ด้วยตาของเรา

เสียงก็เสียงอันไหนมันไพเราะ นอกจากเสียงเหตุเสียงผลเสียงอรรถเสียงธรรม
เท่านั้นเป็นเสียงที่ไพเราะ เพราะเปลื้องจิตใจออกจากกองทุกข์ได้โดยลำดับลำดับ เพราะ
เสียงที่ประกอบด้วยเหตุด้วยผลด้วยอรรถด้วยธรรม ใ้เสียงสกปรกโสภณ เสียงยกยอ
สรรเสริญ หรือเสียงตำหนิติฉินินทาหาความสะอาดไม่ได้ มีแต่ความสกปรกเต็มปาก
เต็มเสียงมานั้น ผู้ฟังก็ฟังอย่างเต็มหู หูสกปรกเท่าไรก็ยังไม่รู้ ตาสกปรกหูสกปรก ทั้ง
วันทั้งคืนเจอแต่ของสกปรก มีแต่สิ่งหลอกลวงเต็มโลก มองไปมันก็หลอกลวงตัวเอง
เสีย ได้ยินก็หลอกลวงตัวเองเสีย สูดกลิ่นลิ้มรส มาสัมผัสสัมผัสพันธุ์ภายในกายตลอดถึง
คิดขึ้นภายในใจ ล้วนแล้วแต่เรื่องสกปรก เพราะกิเลสมันปรุงมันแต่งขึ้นมาให้คลุกเคล้า
อยู่กับจิตตลอดเวลา หาความสะอาดที่ไหน เต็มอยู่ด้วยของสกปรก ไม่ชะล้างด้วยสติ
ปัญญาจะเอาอะไรมาชะล้าง นี่ละมันสกปรกอยู่อย่างนี้เห็นไหม พิจารณาซิ นี่ละปัญญา
หยั่งลงไปซิ นี่ละสิ่งที่สกปรกที่สัมผัสสัมผัสอยู่ตลอดเวลา

เราจะไปหาดูตั้งแต่ซากอสุภะอสุภังเลย ก้าวเข้ามาสู่ชั้นละเอียดยมันเป็นอย่างนี้
ทั้งนั้นแหละ อันนั้นเป็นชั้นหยาบ ๆ ก็ยังไม่เห็น เน่าพะอูอยู่ก็ยังไม่เห็น แล้วจะเห็นอะไร
สิ่งที่ไม่เน่าทั้ง ๆ ที่มันก็สกปรกอยู่เหมือนกัน ภายนอกก็สกปรก ภายในก็สกปรก ในหัว
ใจก็สกปรก มันสลัดขับซ่อนอยู่ มีแต่ของสกปรกเต็มหัวใจแล้วจะเอาความสุขมาจาก
ไหน ถ้าอยากได้ความสะอาดก็ตั้งขึ้นมาซิ สติปัญญาถล่นกรองลงไปตามเหตุตามผล
ตามความสัตย์ความจริงที่มีอยู่รอบตัวนี้ มันก็เห็นเท่านั้นนะซิ เพราะสิ่งเหล่านี้มีอยู่นี่นา
ไม่ใช่แก้งอุตรี

พิจารณาลงไปให้เห็นชัดแจ้ง เมื่อเห็นชัดแจ้งแล้วไม่ต้องบอก ใ้เรื่องอุปาทาน
เป็นตัวผลของความหลงต่างหากมันจึงไปยึด เมื่อรู้แจ้งโดยลำดับลำดับต้องถอนตัวเข้า
มา ๆ นี่ท่านเรียกว่าปัญญาบุกเบิกหาความจริง เพราะความจอมปลอมปกคลุมไว้หมด
ในสามแดนโลกธาตุนี้ มันออกไปจากใจแต่ละดวง ๆ ไปสำคัญมันหมายไปปรุงไปแต่ง
เพราะกิเลสพาให้ปรุงแต่ง มันออกไปจากใจ เจ้าของก็หลงตามมันไปเรื่อย ๆ ถูกจุง
จุมุกจุมุกขาดก็ไม่รู้ ปัญญาหยั่งลงไปซิ ทำให้มันจริงมันจังซิ

ทุกข์มันทุกข์จริง ๆ ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย ไม่ว่าจะทุกข์ทางใด ทุกข์ทางกายก็ทุกข์
จริง ๆ เป็นสังขจะจริง ๆ คือความจริง ทุกข์ทางใจก็ทุกข์จริง ๆ สติปัญญาก็เป็นของจริง
แก้กันลงไปซิ พิจารณาให้เห็นตามเหตุตามผล ทำไมจะแก้ไม่ได้วะ ธรรมะของพระพุทธ
เจ้าเป็นธรรมะสด ๆ ร้อน ๆ เครื่องแก้สด ๆ ร้อน ๆ แท้ ๆ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ล้าสมัยธรรม
ล้าสมัย กิเลสมันหลอกนี่นะ กิเลสมันไม่เห็นล้าสมัย มันหลอกสัตว์มากี่กัปกี่กัลป์แล้ว

ทุกข้ออยู่ทุกหัวใจของสัตว์ ไม่ว่าจะสัตว์ใหญ่สัตว์เล็กสัตว์ไหน ภาพใดภูมิใด มีแต่กิเลสตัว จอมปลอมมันทันสมัยอยู่ในจิตนั้นหมดนั่นแหละ ธรรมจึงล้ำสมัย ธรรมจึงไม่มีในจิตใจ ของคน เพราะกิเลสมีอำนาจเหนือกว่ามันกำจัดออกหมดไม่ได้ให้มี

นี่เราเป็นผู้มาปฏิบัติอรรถธรรม ทำไมจึงไม่แก้สิ่งที่จอมปลอมซึ่งอยู่ภายในใจ ของเรา กำจัดธรรม คือ วิริยธรรม สติธรรม ปัญญาธรรม ของเราอยู่ตลอดเวลา แก้ง ไปซิ ความเพียรมีมาเองแหละเมื่อกิเลสตัวขี้เกียจมันจางลงไปแล้ว ความเชื่อก็เชื่อเข้า โดยลำดับลำดับเข้าถึงของจริง มีกำลังขึ้นเรื่อย ๆ ศรัทธา วิริยะ ก็ไม่ต้องบอกเป็นธรรม เกี่ยวโยงกัน สติ สมาธิ ปัญญา หมุนตัวเป็นเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเลย เหมือน กับเชือกที่พันกันหลาย ๆ เกลียวเข้าไปสู่อันเดียวกันแล้วมันก็เป็นเชือกทั้งเส้น แล้ว หมุนตัวเลย

นี่ปฏิบัติมาก็ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร พุดก็มีแต่ลมปากเฉย ๆ ไม่เห็นเกิด ประโยชน์อะไรสอนหมู่สอนเพื่อนก็ดี เป็นยังไงมาปฏิบัติไม่รู้กี่ปีก็เดือน เหตุผลอรรถ ธรรมไม่ปรากฏในใจเลยเป็นที่ต้องใจแล้วหรือ เป็นที่พึงใจแล้วหรือ เราอยู่ด้วยอะไร เวลานี้ อยู่ด้วยความเลือนลอยอย่างนี้หรือ เป็นมาก็เป็นมาด้วยความเลือนลอย อยู่นี้ก็ อยู่ด้วยความเลือนลอย ไปจะเอาหลักเกณฑ์มาจากไหน ถ้าไม่เอาหลักเกณฑ์มาจากสิ่งที่ เป็นหลักเกณฑ์คืออรรถคือธรรม เป็นเครื่องชำระสิ่งจอมปลอมทั้งหลายอันทำคนให้ เป็นหลักลอยนี้ ไม่มีอันอื่นอย่างอื่น หมุนตัวเข้ามาชินักปฏิบัติ

เดี๋ยวนี้จะไม่มีการมีดอนละนะนี่ จะเป็นมหาสมุทรทะเลจมไปหมดด้วยกันทั้ง โลกทั้งธรรม ทั้งพระทั้งฆราวาส ไม่ว่าจะเพศใดวัยใด ส่งเสริมกันในเรื่องที่จะเป็นพื้นเป็น ไฟ ใครก็ต้องการแต่ความยุติธรรม ใครต้องการแต่ธรรมาธิปไตย ธรรมาธิปไตยเป็นยัง ใจ โลกาธิปไตยเป็นยังใจไม่ได้สนใจ มีแต่เสริมมัน นี่แหละคือพื้นคือไฟ เดี่ยวนี้อันนี้ แหละเป็นใหญ่ในหัวใจของโลก มันดันรณกวัดแกว่งหมุนยิ่งกว่ากังหัน

ใครก็ต้องการอยากเป็นอธิปไตย ๆ ใจตัวนี้ทำไมไม่ได้ดูบ้าง ที่มันบีบบังคับไม่ ให้เป็นอธิปไตยได้ มันเป็นอธิปไตยเป็นใหญ่ ธรรมาธิปไตยก็ราคะตัณหาเป็นใหญ่อยู่ใน หัวใจ โลกาธิปไตยก็คือความโลภเป็นใหญ่ คนมีความโลภมาก ๆ มีความสุขไหม คนมีราคะตัณหามาก ๆ มีความสุขไหม นั่น มีความโกรธมาก ๆ มีความสุขไหม มีพื้น ไฟเผาคนทั้งคนเอาความสุขมาจากไหนพิจารณาซิ คนไม่มีสิ่งเหล่านี้ต่างหากเป็นความ สุข ไม่มีอะไรมาเผาภายในจิตใจต่างหากเป็นความสุข เหตุใดจึงต้องส่งเสริมเอานักเอา หนาไม่ลืมหูลืมตาเลยนี่ ฉลาดยังงมงายมนุษย์เรา หรืออวดตัวว่าฉลาดได้ยังไง ยังหน้าด้าน อวดตัวว่าฉลาดอยู่หรือ ฉลาดอยู่ในกองฟืนกองไฟอย่างนี้ เฉพาะนักปฏิบัติเรานี้ เอา พิจารณาเจ้าของให้ดี

อันนี้มันเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปก็ว่าไปยังนั่นแหละ ไม่ได้ตำหนิติเตียนผู้หนึ่งผู้ใด แต่เรื่องอันนี้เป็นเช่นนั้น เราก็พูดตามความจริงของมัน สิ่งที่เป็นไฟอยู่ที่ไหนก็ต้องเผาอย่างว่า เราเป็นผู้ที่จะดับไฟดับไฟด้วยอรรถด้วยธรรม ต้องส่งเสริมอรรถธรรมให้มีมากขึ้นอย่ามานอนนอนใจ การกินอยู่กับหมู่กับเพื่อนเป็นความชินชาหน้าด้านไม่ได้กิเลสไม่ได้ชินกับใครแหละ มันเผาได้ทั้งนั้น ตลอดทั้งวันทั้งคืนยืนเดินนั่งนอน ทุกขณะจิตที่คิดออกมาเป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด มีธรรมแทรกออกมาบ้างไหม เดินจงกรมหยอก ๆ มีแต่เรื่องคิดปรุงเรื่องโลกเรื่องสงสารกิเลสตัณหาทั้งนั้น แล้วจะเอาธรรมมาจากไหนพอจะหาความสงบเย็นใจได้บ้าง

ปัญญาจะคิดออกมาสักแสบหนึ่ง ก็ไปทางสัญญาอารมณ์คาดหมายไปเสีย ถูกมันลากมันเข็นไปเสีย ปัญญาเลยหยั่งลงหาความจริงไม่ได้ แล้วจะถอดถอนกิเลสได้ยังไง เมื่อกิเลสได้เอาปัญญาไปต้มยากินหมดแล้ว สติก็เอาไปต้มยากินหมดแล้ว หากคุณค่าที่ไหนจากปัญญาอันนั้น มันเป็นปัญญาของกิเลส เป็นเครื่องมือของกิเลสทำลายตัวเราเสียแล้ว เราจะเอาอะไรมาเป็นผลเป็นประโยชน์เป็นความสุขความเจริญ

คำว่า สมถะ ๆ ไปหาที่ไหน ไปหาต้นไม้ก็เป็นต้นไม้ ดินฟ้าอากาศเป็นดินฟ้าอากาศ ดินน้ำลมไฟเป็นดินน้ำลมไฟ ไม่ใช่สมถะไม่ใช่ความสงบ ไม่ใช่ความเย็นใจ หาที่ใจต่างหาก ฟังแต่ว่าเย็นใจชิ ร้อนก็ร้อนที่ใจ อากาศเป็นเรื่องของอากาศ เขาไม่ทราบความหมายของเขาร้อนว่าเย็นอย่างไร ดินน้ำลมไฟเขาไม่ทราบความหมายของเขว่าเป็นอะไร มีแต่มนุษย์เราที่ว่าตัวฉลาดนี้ไปตั้งชื่อให้เขา ก็หลงเขาติดเขาแล้วมาเผาตัวเองเท่านั้น ต้องคันดูที่นี้ชี้ตัวมันฟังชานอยู่ ฟุ้งชานที่ไหน ฟุ้งชานที่ใจ บังคับทำไมจะบังคับไม่ได้ กิเลสบังคับหัวใจเรายังบังคับได้ ธรรมเหนือกิเลสเอาบังคับกิเลสทำไมจะบังคับไม่ได้ พัดกันลงไปชินักปฏิบัติ

เด็ดต้องเด็ด กิเลสเด็ดเราต้องเด็ด ฝ่ายชั่วเด็ดฝ่ายดีต้องเด็ดไม่ยั้งนี้ไม่ทันกัน ต้องเป็นอย่างนั้น เด็ดต่อเด็ดใส่กันซิ ถ้าจะเด็ดในธรรมก็กลัวกิเลสหัวเราะเยาะเสียยังงั้นหรือ เช่นอย่างเทศนาว่าการหรือดูดำกล่าวอย่างนั้นอย่างนี้ ว่าก็ให้ว่าไปซิเรื่องของกิเลสมันว่านี่ เรื่องธรรมก็ว่าไปตามอรรถตามธรรม ชี้แจงเหตุผลเพื่ออรรถเพื่อธรรม ควรจะเด็ดต้องเด็ด ควรจะดูต้องดู ควรจะดำต้องดำ ต่ำกิเลสต่างหากไม่ได้ต่ำคน ดูกิเลสต่างหาก ฟันกิเลสต่างหากไม่ได้ฟันหัวคนเป็นอะไรไป

นี่ความดีความชั่วมันเป็นคู่เคียงกันไป กิเลสโหดขนาดไหนธรรมต้องโหดขนาดนั้น โหดกับกิเลสจะเป็นอะไรไป อย่าโหดกับตัวเองซิ โหดกับกิเลส โหดกับตัวเองก็คือปล่อยให้กิเลสเหยียบหัวใจเจ้าของແหลกละเอียดยไปนั่นแหละ นั่นก็โหดกิเลสนั่นแหละ คือปล่อยตามกิเลสมันก็เหยียบหัวเรา ถ้าปล่อยตามธรรมแล้วเหยียบกิเลสให้ແหลกไป

ได้เลยไม่ต้องสงสัย จะทำเหยาะ ๆ แหยะ ๆ มันได้เรื่องอะไร ถึงคราวที่เด็ดต้องเด็ดไม่เด็ดไม่ได้

วิธีการของการประกอบความพากเพียร เราจะเอาแต่นิสัยของเราไปว่าไปทำไมได้นะ ต้องเอาหลักของธรรมเข้าไปจับ บินตามหลักของอรรถของธรรม นั้นแหละถึงจะมีช่องทางไปได้ เราจะไปหาสมาธิก็ดี หาปัญญาก็ดี ตามสิ่งภายนอกดินฟ้าอากาศ ว่านั่นเป็นนั่นอันนี้เป็นนี่ว่าจะเป็นสติปัญญา ถ้าไม่เอาสติปัญญานี้พิจารณาให้เป็นอรรถเป็นธรรมขึ้นมาสู่ใจตัวเองแล้วไม่เจอแหละ สมณะก็ไม่เจอ วิปัสสนาก็ไม่เจอ วิมุตติหลุดพ้นก็ไม่เจอ ถ้าไม่เอาใจเป็นรากฐานสำคัญกวาดต้อนสิ่งทั้งหลายเข้ามาด้วยปัญญาด้วยสติ ให้เป็นอรรถเป็นธรรมไปด้วยกัน แล้วแก้ตัวเองผู้ไปผูกพันมันหมายกับสิ่งเหล่านั้นเท่านั้น มันถึงจะถอดถอนตัวเองไปได้

พูดไป ๆ ก็เหนื่อย วันนี้พูดเร่งมาตั้งแต่ต้นทำให้รู้สึกเหนื่อย ๆ เอาละ วันนี้พูดเท่านั้นละ